

Priekšvārds

Sekeju (etnisko ungāru) rovāšu raksts ir daļa no cilvēces universālā kultūras mantojuma. Tas ir senas civilizācijas intelekta auglis, ko ungāri un viņu senči radījuši tālā pagātnē. Joprojām tiek veikti zinātniski pētījumi par raksta izcelšanos, attīstību un saistību ar citām rakstības formām. Pētnieki un rovāšu raksta lietotāji ir izvirzījuši daudzas teorijas, tomēr pastāv neapgāžami pierādījumi, ka jau 9. gadsimtā ungāri savā valodā plaši lietoja rovāšu rakstu. Tas ļauj pieņemt, ka raksts ir radies un ticis lietots vairākus gadsimtus pirms tam.

Sākot ar 11. gadsimtu Ungārijas Karalistē, līdzīgi kā lielākajā daļā Eiropas valstu, oficiālajos valsts un baznīcas dokumentos dominēja latīņu valoda un rakstība, tomēr rovāšu raksts dažos Ungārijas reģionos tiek lietots vēl šodien. Savā laikā to lietojuši gan vienkārši aitu gani, tā sauktie sekeju kokgriezēji, gan aristokrāti un garīdznieki, un tas pat tika pielietots kā slepens rakstības veids. Rovāšu raksts ne tikai pārcieta viduslaiku un vēlāku laika posmu vētras, bet pat turpināja attīstīties. Tā kā pēdējo desmitgažu laikā raksts ir ieguvis vēl līdz šim neredzētu popularitāti, tas pat ir pielāgots mūsdienu vajadzībām. Šodien ir pieejamas grāmatas, avīzes un interneta mājas lapas, kas rakstītas sekeju rovāšu rakstā. Raksts tiek izmantots arī mākslas darbos, ielu izkārtnēs un industriālajā dizainā, un desmitiem tūkstošu studentu apgūst šo nacionālo rakstības formu, pateicoties aizrautīgiem skolotājiem.

Tā kā šo seno mākslu jau pazīst un novērtē vairāk nekā simts tūkstoši cilvēku, bija nepieciešams ieviest modernus lietošanas noteikumus - attiecībā uz konsekventu rakstzīmju formu lietošanu, rakstības paraugu modernizāciju un tehniskajiem standartiem. To visu nodrošina rovāšu raksta lietotāji, kuri tāpat ka viņu senči vienlaikus sargā un attīsta minēto rakstības formu. Šī grāmata parāda vienu posmu minētās tradīcijas saglabāšanā - ungāru sekeju rovāšu rakstnieku pulcēšanos Gödöllő pilsētā Ungārijā 2008. gada 4. oktobrī rīkotajā konferencē “Dzīvais rovāšu raksts,” lai veicinātu šīs nacionālās rakstības formas ieviešanu datoru laikmetā.

No visām dzīvajām un šodien lietotajām rakstības formām Eiropā tikai sekeju rovāšu raksts neietilpst UNICODE rakstzīmju kodēšanas standartā. Raksta iekļaušana standartā ļautu to brīvi lietot informāciju tehnoloģijās. Tāpēc Sekeju rovāšu rakstnieku kopiena Dr. Gabora Hosu vadībā, darbojoties grupās ar interneta starpniecību, iesniedza oficiālu pieteikumu standartam N3527, un šis standarts ir aprakstīts grāmatā. Kopiena ir stingri apņēmusies pēc iespējas ātrāk panākt senās rakstības formas iekļaušanu plaši izplatītajos rakstzīmju kodēšanas standartos. Dārgie lasītāji, šī mērķa sasniegšanai tiek lūgts jūsu atbalsts.

Grāmatas autori uzskata, ka ungāru sekeju rovāšu raksts ir brīnišķīga senču dāvana un mistisks mantojums, taču tas iet roku rokā ar atbildību izturēties pret to ar cieņu un godbijību un nodot to nākamajām paaudzēm, veicot attiecīgajam laikmetam atbilstošas izmaiņas. Tam ir īpaša nozīme, jo idejas un jēdzieni, kas ietverti šajā senajā saziņas formā, caurvij katru ungāru valodas un kultūras jomu, un mūsdienās tas pat varētu būt ceļš, lai virzītos uz ilgi gaidīto ungāru intelektuālo atdzimšanu.